

InnovationsFRAMTID Skåne

1. Utgångspunkter och bakgrund

Bakgrund

Strax efter Forsknings- och innovationsrådet i Skånes (FIRS) bildande antogs Skånes första innovationsstrategi 2011 – [En internationell innovationsstrategi för Skåne 2012-2020](#).

Innovationsstrategin föregicks av både en rad rapporter och analyser samt involvering av skånska forsknings- och innovationsaktörer. Tre prioriterade innovationsområden och sex delstrategier lyfts fram som särskilt viktiga i arbetet med att göra Skåne till Europas mest innovativa region 2020. De tre innovationsområdena är Personlig hälsa, Smarta material och Smarta hållbara städer. Delstrategierna är:

1. Utveckla det systemiska ledarskapet
2. Vidga synen på vad innovation är för något – inkludera flera!
3. Effektivisera stödstrukturen för innovation
4. Utveckla nya innovativa områden och nya kreativa miljöer
5. Utveckla internationell samhandling
6. Stärk innovationskraften i befintligt näringsliv och offentlig verksamhet

Särskilda prioriteringar för innovationsområdena har sedan utvecklats och sammanfattades för respektive innovationsområde under 2016 (Position 2020)¹.

Innovationsstrategin var ur ett internationellt perspektiv en föregångare, både genom delstrategiernas fokus på förutsättningar för innovation och innovationsområdenas fokus på globala utmaningar, inte branscher eller forskningsområden. Sedan 2011 har den regionala utvecklingsstrategin (RUS) tillkommit där innovationsarbetet och specialiseringsområdena lyfts fram. Dessutom har EU lyft in begreppet smart specialisering, vilket blivit ett krav i regionernas fördelning av strukturfonderna. Smart specialisering handlar om att inte lägga alla ägg i samma korg och om att identifiera strategiska områden för forskning och innovation. Sådana områden kan hämta mycket ifrån områden som är starka i en region, men är inte nödvändigtvis det samma som industriella styrkeområden. FIRS pekade ut innovationsstrategin och de tre innovationsområdena som Skånes smart specialiseringsstrategi².

I Skåne har vi sedan 2011 haft ett tydligt inslag av utmaningsdriven innovation i vårt smarta specialiseringsarbete, med utgångspunkt i globala utmaningar så som åldrande befolkning, klimat och miljö, urbanisering. Dessa utmaningar har, tillsammans med områden inom vilka Skåne har identifierats som starka, utgjort våra innovationsområden/smart specialiseringsområden. Detta passar väl in i det ökade fokus som nu läggs på de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030, men kan förtydligas och utvecklas mer.

---

¹ Länkar till respektive position: [Smarta hållbara städer](#), [Personlig hälsa](#), [Smarta material](#).

² I Europeiska sammanhang pratas det ofta om Strategies for Smart Specialisation (S3) och Regional Innovation Strategies (RIS)

Innovationsstrategin behöver utvecklas

En halvtidsutvärdering av innovationsstrategin genomfördes 2016 ([Vägen mot Europas mest innovativa region](#)). I utvärderingen framhävs både områden där det skånska innovationssystemet har gått framåt och områden med särskild potential för förbättring. Exempelvis rekommenderas:

- Ett tydligare ledarskap i att koordinera och prioritera insatser kopplat till FIRS
- Att utveckla kommunikationen i Skåne och mellan Skåne och omvärlden
- Att stärka lärande och nätverk regionalt
- Att skapa starkare strategiska internationella samarbeten bortom enskilda projekt

En [jämförande analys genomfördes under 2018](#) av FIRS arbetssätt i förhållande till tre andra europeiska motsvarigheter. Analysen och rekommendationerna pekar på möjligheter med att utveckla arbetssättet med FIRS och innovationsområdena samt att öka tydligheten och lägga mer fokus på kommunikation av det arbete som sker.

Parallellt med vidareutvecklingen av innovationsstrategin och arbetet kring smart specialisering pågår en översyn av den regionala utvecklingsstrategin för Skåne. Gränssnitten mellan dessa processer och dess innehåll kan därför ha potential att bidra till en starkare helhet. I regeringens budgetproposition för 2018 pekas just denna kombination ut som en utgångspunkt i arbetet med att stärka regionala innovationsmiljöer.³

Innovationsframtid behöver innehålla, men behöver inte nödvändigtvis begränsas till, en smart specialisering för Skåne.

En process till juni 2019

Den 21 mars ställde sig FIRS bakom en process att, under 2018 och 2019, uppdatera och förankra det strategiska innovationsarbetet för Skåne bortom 2020. Region Skånes tar som ordförande och sekretariat ansvar för att sammankalla och driva processen.

Processen har tre planerade leveranser i juni 2019 som antogs av FIRS 21 mars 2018:

1. att FIRS mål, till juni 2019, är att ta fram **koncept** och **arbetssätt** för fortsättningen av innovationsstrategin bortom 2020
2. att FIRS delmål, till november 2018, är att **anta huvuddrag** i koncept och arbetssätt för fortsättningen av innovationsstrategin bortom 2020
3. att FIRS sekretariat etablerar en grupp med FIRS parter för att styra processen

Processen för Innovations*framtid* Skåne behöver trianguleras inom följande tre perspektiv:

1. Utmaningsdriv

I tider av globala utmaningar har tillväxt inte bara en hastighet utan också en riktning. Skånes befintliga innovationsstrategi tar utgångspunkt i globala utmaningar och låg långt före sin tid med detta fokus, som än idag är sällsynt i regionala innovationsstrategier eller smart specialiseringsstrategier. Sett ur ett industriellt perspektiv har Skåne få eller inga branscher som sticker ut. Detta föranledde inriktningen mot att samlas kring utmaningar. Särskilt har de globala utmaningarna: klimat och miljö, urbanisering och social sammanhållning samt åldrande befolkning legat till grund för den nuvarande strategin. Sedan föregående strategi

---

³ [Budgetproposition 2018 s. 49](#)

togs har Agenda 2030 lanseras varför de globala utmaningarna känns minst lika relevanta som föregående period. I Skåne löser vi utmaningar och skapar tillväxt samtidigt.

2. Ekonomisk tillväxt och omställningsförmåga

Ekonomisk tillväxt utgörs av produktivitet + befolkningstillväxt. Produktionsökningen per capita bestämmer levnadsstandarden. Innovationerna bestämmer produktionsökningen per capita. Men vad bestämmer innovationerna?

Sedan 2007 har den utvecklade världen, Sverige och Skåne haft en svag produktivitetstillväxt eller tillväxt per capita. I en svensk kontext har Skåne utvecklats svagare än de andra storstadsregionerna i Sverige.⁴ Det kan finnas mätproblem som riskerar att missa delar av produktivitetstillväxten i vår tid, men det är sannolikt så att produktiviteten har bromsat in.

Omställningsförmåga handlar om hur effektiva vi i Skåne är på att ställa om vår produktion och vår arbetskraft till förändringar på den globala marknaden. En tydlig utveckling vi ser både i Skåne och på andra håll är att flera mindre bolag skapas, men de större bolagen, s.k. ankarbolagen, blir färre. En given utveckling vi också ser är att vår produktion blir allt mer kunskapsintensiv vilket ökar efterfrågan på högutbildad arbetskraft.

Omställningsförmåga kan också syfta till att möta utmaningar, att utvecklas mot en mer cirkulär ekonomi eller mot en ekonomi som kan hantera en ökad gig-ifiering och ökad förekomst av delningslösningar.

Innovation är inget självändamål, men en innovativ befolkning har ett starkt egenvärde och möjliggör snabbare omställning, mindre känslighet mot omvärldsförändringar och starkare social sammanhållning.

3. Skalbarhet och replikerbarhet

Innovationsarbete är spjutspetsen i utvecklingen. Innovationsarbete och innovationsprocesser innehåller alltid ett stort mått av experiment och osäkerhet och långt ifrån alla satsningar, projekt och företag kommer lyckas med sina innovationsprocesser. Att erkänna och lära av misstag är därför en dygd. Det som också krävs, för att det ska vara värt att satsa på innovationsprocesser både med offentligt och privat kapital, är en påtaglig uppsida när en satsning väl lyckas. Lösningen behöver gå att förflytta över kontexter och kunna skalas upp utan att kostnaderna ökar proportionerligt.

Ramverket för innovation i Skåne.

Ett starkt regionalt innovationsklimat är enormt beroende av en mängd olika faktorer och hur dessa utvecklas, det gäller allt från en välfungerande transportinfrastruktur och bostadsmarknad, natur och kultur, samt kapital- och kompetensförsörjning. Om vissa av dessa är undermåliga eller inte utvecklas i takt med övriga samhället kommer innovationsbenägenheten minska. Exempel: Om företag inte kan växa i den takt som efterfrågan tillåter p.g.a. kompetensbrist riskerar företagets incitament att satsa på Forskning och Innovation (FoI) stagnera eller minska.

---

⁴ Se Pernilla Johansson (2017) "Produktivitetens nya geografi"

Av särskild vikt i Skåne är sammankopplingen av den funktionella regionen och hela arbetsmarknaden i Öresundsregionen. En större arbetsmarknad är mer effektiv, ökar sannolikheten att rätt person hittar rätt arbetsplats och vice versa.

Av ovanstående skäl är det avgörande för en innovationsstrategi eller smart specialiseringsstrategi förhåller sig till detta ramverk även om arbetet och strategin har ett smalare fokus.

Ramverket för innovation i Skåne består givetvis också till stor del av nationell lagstiftning, policy och finansiering varför koppling och dialog med nationell nivå är avgörande för det långsiktiga innovationsarbetet.

För kontakt och frågor. Kontakta enheten för Innovation & entreprenörskap hos Region Skåne:

Wilhelm Ast
0725-44 65 35
wilhelm.ast@skane.se

Tobias Schölin
0725-43 05 38
tobias.scholin@skane.se